

1. PRZEMIANEK (1) *sb m*

Oba e oraz a jasne.

sg *N* przemianek. ◊ [*A* przemianek. ◊ *I* przemianki(e)m. ◊ *pl N* przemianki. ◊ *A* przemianki. ◊ *I* przemianki.]

Sł stp brak, Cn: przemianki s.v. przemiana w innym znaczeniu, Linde także XVII w.

Inne, nowe imię, nazwa, określenie: [TEN sposób modlenia już namieniony/ nie iednákíe záfwsze miał przemianki: ále go póspolícíe krzczono imieniem Korony/ Páfalterzá/ álbo też y Rożancá świętego. *BzowRóż* 6; *A* do tego wżytkiego przydáć sie mogą niezliczone przemianki inższé/ którémí iá [Maryję Pannę] oycowie święci przezywáią: iáko wieczernikiem Tróyce świętey/ świętnicá Ducha ś. *SokolJanPosel* 43.

przemianek czyj [G sb i pron]: FlawHist 95v; Anyoł imieniem Bożym rozkazał dáć mu imię IESVS. ktore słowo Żydowskie, znaczy Zbáwícíelá. Vrzád tedy iego/ dla ktorego ná świat sftąpił/ imię to pierwsze IESVS nám opifuie: drugi też iego przemianek, zacność a godność wielką nam opowiada. *Abowiem* tu słowko Greckie CHRISTVS [...] wykłada sie po náfzemu Pomázániec *HerbNauka* C5v.

W połączeniu z nazwą:

~ *Nazwa w składni zgody:* ábráhám oćiec náfz [...] mieśce kołćiołá twego wezwał. [...] *Apierwśfeć* ymie było Salem: á ftądże rozumie sie przemianek twoy Ieruzálem *FlawHist* 95v; odmienilimu żydowie ymie/ y náfzáligo poczcíwym przemiankie^m/ Iehonátálfzem *FlawHist* 149.

Nazwa w G: á to [Wy iefteśćie światłóścíá fwiátá. *Leop Matth* 5/14] Páfterzom ołobliwie nowego Zakonu służy/ ktorzy [...] z iáfnóści w iáfnóść iáko od Duchá Páńfkiego przemieniáć się máią. *A* iż im [pasterzom] ie [przykazanie boże] też Pan Chrístus przemianek [!] światłóści dáć raczył/ tedyć włafnie im to służy/ áby światłóścíá tych ktorzy fą w ćiemnośćíách/ y náuczycielmi profcáczkow/ á miśtrzami dziećínfkimi byli. *KuczbKat* 263. ~

Zwroty: »przemianek dáć«: *KuczbKat* 263; y táńże pan Bog dla iego mocy creował go iákoby Sláhcícem/ á przemianek mu dáł rzekąc: nie Jakob ale Izráel imię twoie niech będzíe. *MrowStadło* C.

»przemiankiem [jakim, czyim] nazwać (a. przezywać), nazwan«: *FlawHist* 149; *Abowiem* [opat] CHRISTVSOW vrzád w kłáfttorze ná łobie nośi/ poniewáz iego przemiankiem iefł náfzwan *RegułaKlon* F3; Co ów ludzkich y bozkich praw iáwny zbóycá Synan Báfzá (tákiego bowíem rad tákiémí przemianki przezywam) [...] powiedźiał *MalaspJan* B3v (*Linde*).

Wyrażenie: »przemianek imienia«: *Abowiem* y łam [*Abraham*] gdy od Pána Bogá przyymował Teftáment obrzezowánia/ tegóz dníá z fwoią małżonką przemianek imieniá fwego przyiął: bo mu rzekł Pan Bóg/ Iuz ćie nie będe miánowáć Abram/ ále będzíefz náfzwan *Abrahám BialPos* 144 (*Linde*).

Szereg: »tytuły i przemianki«: *A* widźifz Chreśćíjáfńki człowíecze/ iákié to fą imioná/ iákié przezwílká/ y iákié Tituły Písmá świętego Pánu/ którégó ná świat przyśćie rofpámiętywamy. [...] on Bóg prawdźiwy y wieczny/ którému té Tituły y przemianki [!] przynależą *BialPos* 6 (*Linde*).]

a. [*Przewisko nadawane uczniom rzemiosła po wyzwolinach:* cum puerum seu iuvenem artis doleatorum didicerit, eum ad seniores magistros Posnanienses pro edoctionis testimonio, alias po przemianek [...] remittat *WilkPozn* III 1554 nr 36, III 1560 nr 47.

przemianek *czyj*: po kontrowersyjach długich, które wiedli wyżej mianowani bednarze poznańscy z pyzdrskimi o przemianki uczniów [...] wolno panom bednarzom pyzdrskim przemianki dawać *WilkPozn III 1598 nr 99*.

Zwrot: »przemianek(-ki) da(wa)ć«: bendzie iem [*mistrzom*] wolno temu chłopczowi [*tj. czeladnikowi*] przemianek dacz ÿ za towarziffa prziiącz *MetrKor 1578 117/446v; WilkPozn III 1598 nr 99.*]

b. *Agnomen, przydomek rzymski [od czego] (1)* : Było iego imię wiałne Március/ á Koryolan przemianek od miáftá Koryolo/ ktore był wzyął pod Wolfkimi. *BielKron 110*.

Cf 2. PRZEMIANA

AL